

DN Jammerbugt

Formand: Søren Rosenberg,
Perikumvej 18 - 9440 Aabybro
Telefon: 30 24 18 34 - jammerbugt@dn.dk

Til:

Nævnenes Hus
Tolboden 2
8800 Viborg
nh@naevneneshus.dk

06. maj 2021

Klage fra Danmarks Naturfredningsforening, over VVM tilladelse til opstilling af vindmøller, Rendbæk Øst, Jammerbugt Kommune.

Danmarks Naturfredningsforening, Jammerbugt Afdeling (DN) indgiver hermed klage over VVM tilladelse til opsætning af vindmøller Rendbæk Øst.

Jammerbugt Kommunes sagsnr. 01.02.05-P16-29-18

Projektområdet Rendbæk Øst med 15 stk. 150 meter høje vindmøller ønskes opført i et landbrugs område, som er kilet inde mellem Ryå og naturområde i Store Vildmose. Projektområdet ligger bare i 100 meters afstand til Natura2000 området og inden for kort afstand af den blå/grønne korridor ved Ryå. Kongeørn samt andre truede og rødlistede fuglearter registreret på EU's fuglebeskyttelsesdirektiv, er observeret i umiddelbar nærhed af, eller indenfor, projektområdet. Habitatdirektivet forpligtiger Danmark til at beskytte disse fuglearters levesteder og deres økologiske krav både i og uden for særlige beskyttede områder. Særligt for en af arterne, Kongeørn, mener vi at projektet ikke kan vedtages, da gennemførelsen af planen kan betyde at yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i Habitatdirektivet kan blive beskadiget.

Det vil vi i følgende afsnit redegøre for.

Kongeørn, fredet og beskyttet fugleart, som er en særlig beskyttet art opført på EU-fugledirektivets bilag 1 arts liste. Kongeørne er så sjældent forekommende i Danmark, at arten ikke har været muligt at rødliste vurdere. Kongeørn har nu været stabilt forekommende i projektområdet siden 2015. Status i 2021 er at 1 voksen kongeørn har dannet territorium og den enlige kongeørn han, har på nuværende tidspunkt ikke fundet en mage, men der har været flere besøg. Området hvor kongeørnen har sine raste punkter er forskellige. I Miljørapporten gives der udtryk for én rede ca. 3 km. væk (ynglesucces 2016) - men der er altså også konstateret en rede nærmere mod vest, altså under 3 kilometer til vindmølle området. Se mere information om kongeørnens status i Danmark på Projekt Ørn. <https://www.dof.dk/naturbeskyttelse/arter/orne/arsrapporter-orne> Kongeørnen har et stort fouragerende område og det må erkendes som en risiko, at kongeørnen også opholder sig indenfor det potentielle vindmølle område. Generelt er ørne desværre ikke gode til at undgå konflikt mellem møllevingerne, som nogle fuglearter har tilegnet sig. Således dør der hvert år, både hav- og kongeørne efter kollision med vindmøller, hvorfor det må formodes at der vil være risiko for birdstrikes af kongeørn, hvis der sættes vindmøller op inden for nærhedsafstanden mellem fuglens rasteområde og vindmølle område.

Til Nævnets orientering har DN desuden noteret sig en kritisk indsigelse fra Miljøstyrelsen vedrørende netop dette projekt. Indsigelsen er sendt til Jammerbugt Kommune den 1. februar 2019, og indeholder følgende vedrørende kongeørn (forkortet) i kursiv:

"N2000 område 12 har siden 2015 været fast yngleplads for et par kongeørne, der er en ad Danmarks sjældneste ynglefugle (kun 5 par i 2018). Reden befinder sig i en afstand af ca. 3,4 km fra

den nærmeste planlagte mølle. (dvs. den nordøstligste mølle lige syd for Blokhusvejen). Kongeørnen har et betydeligt territorium og kan søge føde op til 9 km fra reden. Den overvejende del sker dog inden for 6 km fra rede stedet.

Med en afstand på under 3,5 km til rede lokaliteten for kongeørn vurderes det, at en vindmøllepark, bestående af møller op til 150 meters højde og en rotordiameter på 126/136 meter vil udgøre en væsentlig negativ påvirkning af kongeørnens levested, fordi møllerne væsentligt vil forøge risikoen for at det lokale kongeørnepar eller deres unger kan kollideres med møllerne. Miljøstyrelsen indstiller derfor, at kommunen for at nedsætte den negative påvirkning af kongeørn, flytter vindmølle-anlægget, så den nærmeste mølle ikke står nærmere end 6 km. fra kongeørnens rede lokalitet. Indsigelse fra Michael Grell Biolog, AC tekniker”.

I forhold til Miljørapporten er der ikke taget nogle forholdsregler for kongeørn tilstedeværelse, blot konstateret at kongeørn har rede i et nåletræ, ca. 3 km nordøst for vindmølleområdet og ellers ingen afværgeforanstaltninger. Dog har lodsejer, bestilt en konsulentrapport fra Orbicon for vurdering af sikkerhedsafstand mellem kongeørnens rede og vindmølleområdet. Men igen oplyses der fejlagtigt om kun én eksisterende rede og det er ikke fakta.

Øvrige kommentar vedr. påvirkning af fugle.

Udover kongeørn er der flere fugle, som findes i mølleområdet og som miljørapporten **ikke** forholder sig til.

Engsnarren, er ynglefugl i området især ved Ryå og Stavad Enge. Engsnarren er fredet og opført på fugledirektivets bilag 1 art, samt rødlistet i DK som NT (næsten truet). Engarealerne lige nord for det ansøgte projekt, er hjemsted for en ynglebestand af engsnarre. Set i lyset af at flere undersøgelser, bl.a. Koffijberg & Schaffer (2006)¹ og Müller & Illner (2001)², har påvist et negativt forhold mellem engsnarre bestande og vindmølleparker, skal engsnarre bestanden så vidt muligt sikres.

Vagtel, er ynglefugl i området ved Ryå, Toftegårds Enge og Helledie Enge. Vagtel er opført på den danske rødliste som NT.

Derudover er der flere fugle, som svæver eller trækker lavt over jorden, som vil være besnærende tæt på vingemøllevingen, især i tilfældet med valg af vindmølle typen V136.

Her kan nævnes i mølleområdet: blå kærhøg, rørhøg, vandrefalk, mosehornugle, sang/pibesvane og kortnæbbet gås.

DN mener også, at konsekvenser for fuglene er mangelfuld og ikke godt nok belyst – det giver sig også udslag i forskellige konsulent rapporter, som i øvrigt kan ses i baggrundsmaterialet ved Jammerbugt Kommunes politiske behandling af lokalplanen. Efter vores opfattelse skal der laves en fuld habitatkonsekvens vurdering, pga. især andefugle fra fuglebeskyttelsesområdet F1 Ulvedybet, - i stor stil benytter St. Vildmose og det potentielle vindmølleområde, som raste og fourageringsområde.

Danmarks Naturfredningsforening mener også, at det er en retslig fejl, at den kumulative effekt **ikke** vurderes i forholdet til vindmølleområdet Østrup (6 stk. vindmøller 3 mw. 4500 meter væk) og til vindmøller Saltum (2 stk. 2,3 mw.).

Øvrige kommentar vedr. arter opført på udpegningsgrundlaget for Natura2000 område nr. 21 Store Vildmose.

Der er tre arter på udpegningsgrundlaget:

Odder, hedepletvinge og havlampret.

Hedepletvinge, ifølge Miljørapporten er dagsommerfuglen hedepletvinge, ikke fundet inden for de

sidste 20 år. Men det er ikke sandt, der findes en god population af arten lige nord for vindmølleområdet Ryssengrav. NOVANA som står for overvågning af arter og naturtyper i N2000 områder, har i tredje (nuværende) overvågningsperiode, den 22. august 2019 - registreret mellem 373-500 larvespind af hedepletvinge i området ved Ryssengrav.

Valg af mølle type:

Valg af mølletype er ikke fastlagt. Derved kendes på nuværende tidspunkt, ikke det bestrøgne areal, som vingerne udgør og derved fortrængningseffekt og man kender heller ikke vingeafstand mod jorden, som er væsentligt faktor i forhold til beskyttelse af fugle.

I miljørapporten kan man læse, at det vurderes til ikke at være et problem, at mølletypen ikke er fastlagt og at de miljømæssige påvirkninger ikke vil være anderledes.

Det er Danmarks Naturfredningsforening ikke enig i.

Valg af vindmølletype har meget stor betydning for både fuglekollisions risiko og projektets barriereeffekt overfor fugle. Dette skyldes at det ikke alene er møllehøjden, men også rotordiameter og frihøjde fra vingspids til jorden, som er de afgørende faktorer, for at mindske birdstrikes.

Det er ikke hensigtsmæssigt, at VVM tilladelsen, gives på et ufuldstændigt grundlag, når vindmølleopstiller endnu ikke har besluttet, hvilken mølletype som ønskes opført.

Miljørapporten bør belyse den type vindmølle som ønskes opstillet, ellers vil konklusionerne blive truffet på et forkert grundlag. Men i Miljørapporten står der anført flere valg muligheder med forskellige vindmølletyper, med stor forskel på rotordiameter og afstand fra vingspids til jord, som Danmarks Naturfredningsforening er stærk utilfreds med.

Indledningsvis var der lagt op til at projektet skulle gennemføres med vindmølletype V117. Denne har en totalhøjde på 150 meter og en rotordiameter på 117 meter. Frihøjden fra vingspids til jorden er på 33 meter. Dette er nu ændret, så vindmølleopstiller også kan vælge f.eks. typen V136 i stedet for. Type V136 har samme totalhøjde, 150 meter, men rotordiameteren er større, 136 meter og frihøjden over terræn er ændret til kun 14 meter.

Det er vores vurdering, at det skaber en markant større risiko for birdstrikes, og en markant større barriereeffekt. Frihøjden reduceres med næsten 30 % og det bestrøgne areal øges med næsten 20 pct. hvis V136 vælges frem for V117.

DN Jammerbugts afsluttende kommentar:

Danmark og kloden står overfor en stor klimaudfordring som gør, at det er nødvendigt at få CO2 udledninger fra energiproduktionen reduceret kraftigt. Et af virkemidlerne vil være opsætning af større vindmøller, og udskiftning af gamle ineffektive møller. Derfor er DN også tilhænger af bl.a. vindenergi fra landvindmøller. Men balancen mellem klima målene, må ikke ske på baggrund af tab af habitat arter, eller i det mindste må myndighederne benytte sig af "forsigtighedsprincippet" overfor projekter, som ellers kan ske på bekostning af tab af arter.

Vi finder det bekymrende, at med en større rotordiameter, så burde en ny fugleundersøgelse være lavet, da det bestrøgne areal øges med over 200.000kvm. i forhold til valg mellem mølletyper.

Således vil risikoen for fugle død være større og derfor er Miljørapporten ikke retvisende.

Jævnfør argumenter i forhold til konsekvenser for fugle herunder specielt kongeørn, som sammen med usikkerheden i valg af vindmølletype gør, at Danmarks Naturfredningsforening anbefaler Nævnet at hjemsende VVM tilladelsen til fornyet behandling.

Med VVM tilladelse til opsætning af et betydeligt reduceret vindmølle område, vil efter vores vurdering, kunne ske med mindre risiko for tab af habitatarter.

Med venlig hilsen

Søren Rosenberg, formand for DN Jammerbugt